

KİTAP

RENKLER... SESLER... HARFLER...

AYTUL AKAL • ÇAĞDEM GÜNDES • MAVİSEL YENER • MUSTAFA DELİOĞLU

KİTAP GÖLGESİ

AHMET BÜKE'DEN ÇOCUKLAR İÇİN OYUNBAZ BİR SERİ

'Zeyno Kitapları'

Ahmet Büke "Zeyno Kitapları" serisinde kalemini ilk kez çocukların dünyasıyla tanışıyor.

MAVİSEL YENER

maviselyener@yandex.com
www.maviselyener.com

Ahmet Büke'yi sezgisi, zekâsı, edebiyata saygısıyla tanıyıp okuru olmamın üzerinden neredeyse on beş yıl geçmiş. Yetişkinler için kalem oynatırken doğum yeri olan Gördes'e, İzmir'e, Arap Hatça Tezeye'sine, Bakkal Nihat'a, çocukluğuna, gençliğine, ailesine, o bol renkli manifaturacı dükkanına ve bu yolda karşılaştığı nicesine gönül borcunu ödüyordu sanki.

Dokuz öykü kitabı için de bunu söylemek olası. Yazdığı gençlik romanı ile, kaleminin yarattığı atmosferi gençlere aktardı. Çağdaş yazınımızda öykücülüğün giderek çoraklaşıp yerini romanın güç gösterisine bıraktığı bir dönemde Ahmet Büke öyküde inat etti, emek harcadı. Gerek aldığı ödüllerle gerek kitaplarının yeni adresleriyle (Can, ON8, Günışığı Kitaplığı) okuruna hak ettiğince ulaşmayı başardı. Ahmet Büke'nin edebiyat yolculuğunu özellikle anlatmak istedim. Çünkü yazı dinamikleri ve yazı disiplini konusunda dünya görüşü edinmemiş, biçimsel yazma eyleminden asil edebiyat eylemine geçememiş nice "yazan"ın yayınevlerinin kapısını aşındırıldığını biliyorum. Oysa, ardında emek, sabır, bilgi olmadan yayımlanan her satır, karadeliğin içinde kaybolup gider. Büke'nin neden Oğuz Atay Öykü Ödülü'nü, Sait Faik Hikâye Armağanı'nı kazandığını, niçin okur kitlesinin çoğaldığını merak edenler, hangi engellerin üstesinden geldiğini ve hayatını edebiyata nasıl adadığını öğrenmeli,

ZEYNO'NUN ÖYKÜLERİ

Ahmet Büke, "Zeyno Kitapları" serisinde kalemini çocukların dünyasıyla tanıştırdı. Onun dil, anlatım ve kurgu başarısını yetişkin kitaplarını okuyanlar bilir. Öykü kitaplarında kullandığı özgün, esprili dili, çocuk kitaplarına taşıması Büke. Yetişkinler için yazıp da iş çocuk edebiyatına gelince çuvallayan yazarlardan değil o. Yetişkinler için yazılmış öykü ve roman türünün kendine özgü yanları neyse, çocuk öykü ve romanlarında da türe özgü yanlar olduğunu ayırmsıyor. Cümle uzunluğu, kullanılacak sözcüklerin seçimi, konunun çocuk için uygunluğu,

pedagojik yaklaşım gibi pek çok etkeni de göz önüne alarak metinlerini oluşturuyor.

Çocuk büyürken bir yandan da ruhsal, zihinsel gelişim yolunda yürümeye başlamıştır, bu yolculuğunda eline sağlam bir pusula vermek önemlidir. Yazınsal değeri olan nitelikli metinlerle, içinde kitap sevgisini büyütebilen, özgür düşünebilen, kendinden başkalarının da düşüncelerini dinlemeyi bilen, sebep sonuç ilişkisini kurabilen, hobileri olan, yaratıcı, düş gücü geniş, bilgi çağının gereklerini bilen, etik değerlere sahip, paylaşan, güvenen, güvendirilen, çevresinde olup bitene karşı duyarlı olan bi-

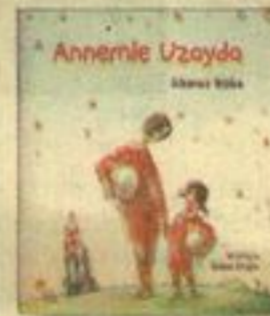
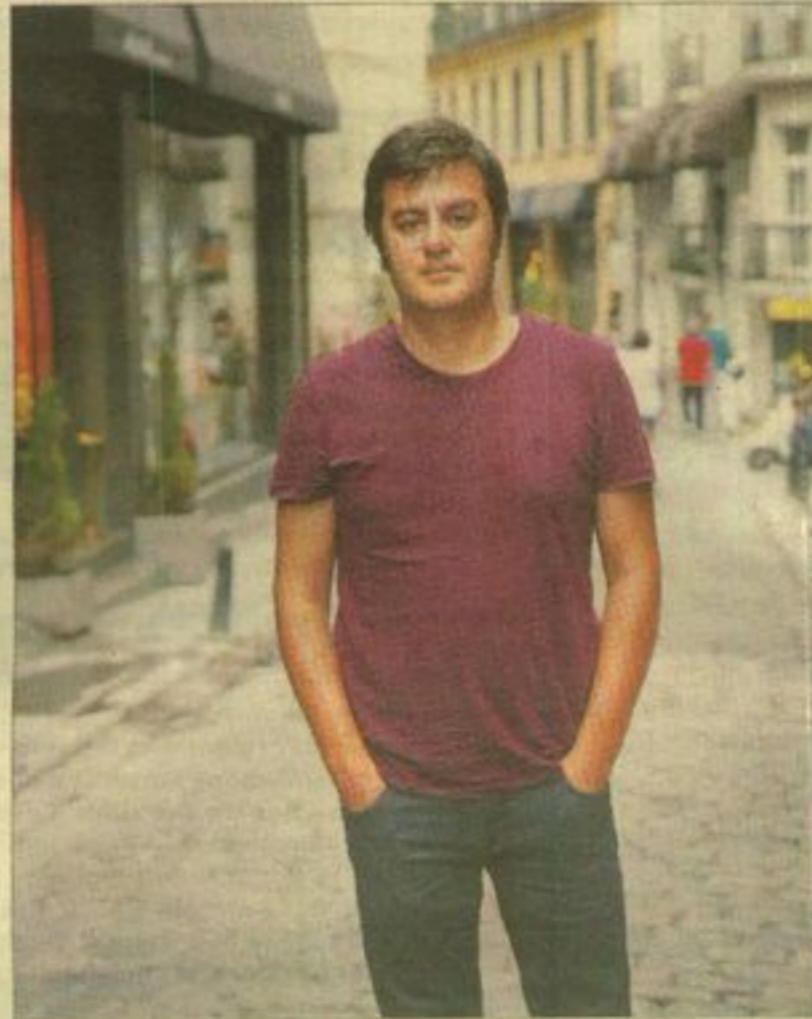
reyler yetiştirmeyi hedefleriz. Eğlenceli bir okuma ile kişisel gelişim ve anadili bilinci sağlanırken estetik duyguların gelişimi ve okuma gereksiniminin kazanımı da hedeflenir. Bu çalışmalar ilerinin seçici okurunu, iyi yapıtların peşine düşen bireylerini yaratma sürecinde de görev üstlenecektir. Çocuklar için yazarken bunları göz önünde tutmak zorundayız. Zeyno'nun öyküleri, çocukları her anlamda besleyecek, yukarıda saydığım özellikleri barındıran bir dizi. Üstelik oyunbaz mı oyunbaz!

EYVAH BABAM ŞİİR YAZIYOR

Dizinin ilk kitabının adı: Eyvah, Babam Şiir Yazıyor. Öykü, minik Zeyno'nun ağzından yazılmış. Ahmet Büke'nin kızı Zeynep'i tanıyorsanız öyküdeki Zeyno sizi şaşırtabilir. Cümlelerde yetişkin sesini (yazarın sesini) duyduğunuzu zannedebilirsiniz. Kızı Zeynep'ten ilham alan Büke, onun hazırcevaplığını, zekâsını, meraklı hallerini birebir yansıtmış; o ses gerçekten de Zeyno'nun... Öykü karakterine esin periliği yapan Zeynep'in annesi Sevinç de kitabın kahramanı oluvermiş. Ahmet adındaki baba, Ahmet Büke'nin ta kendisi! Yetişkin kitaplarında geçmiş ile hesaplaşan yazar bu kez geleceğe çevirmiş yüzünü.

Zeyno Kitapları'nda önemli noktalardan biri, geleneksel toplumsal cinsiyet kalıplarına karşı başka seçenekler üretmesi. Babanın yemek, ütü yapması, ev işleriyle ilgilenmesi, annenin başarılı bir astronot oluşu, güçlü duruşu dikkat çekici. Bunun hem kız hem erkek çocuklara önemli iletiler verebileceğini düşünüyorum. Sosyal perspektiften bakıldığında, kadın ya da erkek tarafından üstlenilen rollerin değişken olabileceği gerçeğini çocuklarla paylaşmak önemli. Aynı zamanda, okura farklı deneyimlere açık olma özgürlüğünün havasını da teneffüs ettirmesi, eleştirel bakışı da davet ediyor. Zeyno Kitapları, okura düşünüp yorumlama kapılarını ardına kadar açıyor. Komik baba karakteri ile sevgi ekseninde gelişen aile içi iletişim vurgulanıyor. Baba, ekonomik sorunlarına karşın mutlu olabileceği bir iş aramasıyla, sözcükler uydurarak farklılığını ortaya koymasıyla, yüklendiği sorumluluklarla, psikolojik derinliği bulunan boyutlu bir öykü kahramanına bürünüyor.

Annesi uzay yolculuğuna çıkınca, Zeyno ile babası Ahmet, başbaşa kalır. Zeyno'nun babası belediyedeki işinden epeyce sıkıldığını kızından saklamaz. Şiir yazmayı çok sever. Şikâyetçi olduğu her şey için dizeler kaleme alan babanın şiirleri aslında berbattır! Kimi zaman patlak su borusuna kızıp bir şiir yazar, kimi zaman sokak köpeklerinin ortalığa çiş yapmasına kızan teyzelere

Zeyno Kitapları'nda önemli noktalardan biri, geleneksel toplumsal cinsiyet kalıplarına karşı başka seçenekler üretmesi.

sinir olup dizeler döktürür, kimi zaman da gürültücü kargalar için şiir kaleme alır. Onun hevesini kırmamak adına Zeyno da, Sevinç Hanım da onun kötü bir şair olduğunu söylemez. Bakalım Zeyno'nun bu serüveninde kimler nelerle yüzleşmek zorunda kalacak. Satır arasında şiirin iyileştirici gücünden söz eden, kötü bir şair olan babaya mizah penceresinden bakarken bu kitabı okuyan çocukların hayatına şiir çoktan girdi bile! Yaşasın!

Dizinin ikinci kitabı Annemle Uzayda, pek lezzetli doğrusu. Sürpriz çikolatalar, kâğıt helvalar havada uçuşuyor. Sevinç Hanım, Zeyno'yu uzaya götürürken Ahmet Bey yeni işinde pek mutlu. Çünkü belediyede çalışmıyor artık; kâğıthelvacı İsmet Amca'nın yanında helva paketlerine şiir yazmaya başlamış.

Uzay yolculuğu sırasında annesinin Zeyno'ya verdiği önemli görev ne acaba?

Zeyno sayesinde biz de rakamları nasıl aklımızda tutabileceğimizi öğreniveriyoruz. Hafıza teknikleri arasında anlatılan akılda tutma yöntemlerinden birini Ahmet Büke, satırarasında okura fısıldıyor. Üstelik bunu harika bir oyunla kurguluyor. Öykünün lezzeti damağımızda kalırken dizinin üçüncü kitabında sürpriz çikolatadan neler çıkacağını merak ediyoruz doğrusu.

GERÇEK BİR DAVET

Sedat Girgin'in çizgileri kitaba damgasını vuruyor. Renkli resimlerin öykülerle

bütünleşmesi, görsel okumanın da rahatlıkla yapılabilmesini sağlamış.

Anmam gereken bir isim daha var: Müren Beykan. Ahmet Büke'yi gençler ve çocuklar için yazmaya ikna etmenin çok da kolay olmadığını iyi bilenlerden biriyim. Bunu başardığı, çocuk edebiyatına böyle bir kalemi kazandırdığı için Günışığı Yayınları'nın editörü Beykan'a yürek dolusu alkışlar.

“Yaratıcılık açılıp kapanan bir düğme değildir”, diyor Rod Judkinds. Pastacılık kursu bile açsanız size sorarlar, “Kaç pasta yaptın, nerelerde sergiledin?”. Türkiye’de “yaratıcı yazarlık kursu” açanlara sorulmuyor bile “Neler ürettin?” diye. Şiire hayatı boyunca kafa yormadan “yaratıcı yazma kitabı” adı altında, bin bir dil yanlışı ile çocuklara şiiri anlattığını zannedenler, yayımlanan kitaplarında yaratıcılıktan iz bile barındırmadığı hâlde yaratıcılığı “öğreten” kitap yazdığını iddia edenler, moda uyup yaratıcı yazma kursları düzenleyenler, Ahmet Büke'nin bu kitabını okuyup çocukların yaratıcı yazmaya, yaratıcı düşünmeye nasıl davet edileceğini görmeli! ■

Eyvah, Babam Şiir Yazıyor! / Zeyno Kitapları 1 / Ahmet Büke / Resimleyen: Sedat Girgin / Günışığı Kitaplığı / 2017 / 36 s. / 6+

Annemle Uzayda / Zeyno Kitapları 2 / Ahmet Büke / Resimleyen: Sedat Girgin / Günışığı Kitaplığı / 2017 / 44 s. / 6+